

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของโลกยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของทุกประเทศ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในหลายประเทศในโลกที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงให้เท่าเทียมกับหลายประเทศ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญหรือเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีอาเซียนและเวทีโลก การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการพัฒนาสังคม เพราะช่วยพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา และเป็นเครื่องมือในการเลี้ยงชีพที่สุจริต ตลอดจนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญมั่นคงในทุกๆ ด้าน การจัดการศึกษาในแต่ละระดับมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียน การสอนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (วรรณพร รัตทอง, 2546: 1) จากการที่ จุฬาลงกรณ์ มาเสถียรวงศ์, จุมพล พูลภัทรชีวิน และอมรรวิชัย นาครทรรพ (2549) ได้วิจัยเรื่องนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาแบบมุ่งอนาคตเพื่อเด็กและเยาวชนไทย สรุปได้ว่า สังคมไทยใน 10 ปีข้างหน้า จะต้องเผชิญกับแนวโน้มสำคัญและความไม่แน่นอนในด้านต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสังคม เด็ก เยาวชน และการศึกษาไทย ซึ่งแนวโน้มเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ทางการศึกษาที่วางนี้ จึงเสนอให้มีการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์สาธารณะในเรื่อง "เมืองแห่งการเรียนรู้" "นโยบายการศึกษาเพื่อชีวิตเท่าทัน" "นโยบายการศึกษาเพื่อชีวิตที่พอเพียง" โดยมีแนวทางดำเนินนโยบายด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก คือยุทธศาสตร์เมืองแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ทักษะชีวิตศึกษา ยุทธศาสตร์การศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การจัดการแบบมุ่งอนาคต เพื่อเป้าหมายที่การสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นอนาคตที่ดีของสังคมไทยต่อไป ดังนั้นเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถใช้อังกฤษเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดี จึงควรมีการพัฒนาความรู้ภาษาอังกฤษตั้งแต่วัยเรียน แต่ด้วยเหตุผลที่ประเทศไทยมิได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ หลักสูตรภาษาอังกฤษในอดีตจึงไม่สามารถสนองต่อการพัฒนาการใช้ภาษาของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหลักสูตรการเรียนและเวลาในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษมีน้อยรวมทั้งนักเรียนไม่ได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาที่เป็นที่ยอมรับของสังคมและชุมชน จำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ตลอดจนตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษซึ่งเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซีย จึงได้กำหนดการจัดหลักสูตรและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อสร้างความตระหนักและเรียนรู้อังกฤษ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันในอนาคต ได้อย่างมีความมั่นใจและมีความสุข โดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ด้านปรัชญาและแนวคิดในการศึกษา ควรเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน เหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล 2) ด้านจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ควรพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ สติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ คุณธรรม จริยธรรมความสามารถในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข 3) ด้านหลักสูตร ควรมีเนื้อหาสาระที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมองทั้งสองซีก ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปวัฒนธรรม สังคม ศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สุขอนามัย หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับบริบทสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลได้อย่างดี 4) ด้านกระบวนการเรียนการสอน ควรเป็นกระบวนการที่ปลูกฝังและเสริมสร้างสติปัญญาของผู้เรียนตามแต่ละช่วงวัย โดยเน้นการคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผลด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ควบคู่กับความสุขของผู้เรียนและผู้สอน 5) ด้านกระบวนการจัดการศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาสมองและสติปัญญาเพื่อการเรียนรู้ โดยรัฐต้องลงทุนทั้งด้านการศึกษาโดยตรง และที่เกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ 6) ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา จะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความเป็นมืออาชีพ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความรู้และทักษะการสอนในสาขาวิชา มีความสามารถทางภาษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อใช้เป็นช่องทางในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ควบคู่กับการได้รับการตอบแทนเป็นพิเศษที่แตกต่างจากอาชีพอื่น และ 7) มาตรฐานและการประกันคุณภาพ ควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้แสดงบทบาทได้อย่างเต็มที่ปราศจากการแทรกแซงใดๆ เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้เป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียนในหลายรูปแบบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาประเทศ ให้สามารถแข่งขันและทัดเทียมนานาประเทศ ซึ่งมีหลักสูตรและการสอนที่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย ได้แก่ หลักสูตรและการสอนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) หลักสูตรและการเรียนกึ่งภาษาอังกฤษ IEP (Intensive English Program) MEP (Mini English

Program) EIS (English Integrated Studies) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรวิชาชีพ ปี พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เรียกว่าหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษา โดยการคัดเลือกโรงเรียนๆ ทั่วประเทศที่มีความพร้อมและมีความเหมาะสม ประกาศให้เป็นโรงเรียนเข้าร่วมโครงการยกระดับ คุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล รุ่นที่ 1 จำนวน 500 โรงเรียน รุ่นที่ 2 ประกาศรายชื่อรอบแรกจำนวน 150 โรงเรียน และประกาศเพิ่มเติมอีกจำนวน 148 โรงเรียน เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555 ทั้งนี้เพื่ อยกระดับโรงเรียนให้มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและการบริหารระบบคุณภาพ (Quality System) มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World Class Standard) และเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการเป็นพลโลก (World Citizen) สมดัง คำขวัญที่ว่า “เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกัน รับผิดชอบต่อสังคมโลก” โรงเรียนต่างๆ ที่ได้รับการประกาศรายชื่อให้เข้าร่วมโครงการยกระดับ คุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล ได้รับการขนานนามว่าเป็น “โรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School)” ดังนั้น การบริหารจัดการทุกด้าน รวมถึงการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ในการยกระดับมาตรฐานสู่ความเป็น สากลตามนโยบายที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553)

จากการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิด ปัญหาในการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูผู้สอน ภาษาอังกฤษ และด้านนักเรียนมี ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการมีปัญหามากกว่าด้านครูผู้สอนและด้าน นักเรียน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ หลักสูตร แนวทางปฏิบัติ สื่อประกอบการสอน การวัดผล ประเมินผล สภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการเรียนรู้ บุคลากรไม่ เพียงพอ การบริหารจัดการ ครูชาวต่างชาติไม่ชัดเจน รวมถึงครูขาดความรู้ ความเข้าใจด้านการคิด และวิธีดำเนินการด้านครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ปัญหาที่พบ ได้แก่ ไม่มีเทคนิคที่เหมาะสมในการจัดการ เรียนรู้ ขาดความแม่นยำในเนื้อหา ขาดทักษะด้านการฟัง พูด อ่านและเขียน ยังคงใช้วิธีการสอน แบบเดิม ขาดคุณวุฒิ ตลอดจนไม่มีคุณภาพและขาดประสบการณ์ ด้านนักเรียนพบว่า ขาดความ พร้อมในการเรียน มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งขาดความมั่นใจและไม่กล้า แสดงออก และยังเป็นที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียน นิสิต นักศึกษาตลอดจนประชาชนที่มีการศึกษายังคง แสวงหาสถาบันสำหรับสอนพิเศษภาษาอังกฤษอยู่เนืองๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เรียนจำนวนมากที่ ต้องการเรียนการพูดภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์เช่นนี้ สะท้อนถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในโรงเรียน และสถานศึกษาที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตาม

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้ (Wattanavitukul, 2006) สอดคล้องกับ มติชนสุดสัปดาห์ (2556) ที่กล่าวว่าปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของเด็กไทยแล้ว ยังมีอีกหลายปัญหาที่กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปฏิรูปการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งนายจาตุรนต์ ฉายแสง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เตรียมปฏิรูปการสอนภาษาอังกฤษ หลังพบว่า กว่า 90% ผู้เรียนถูกสอนแบบท่องจำคำศัพท์ หรือเน้นไวยากรณ์มากเกินไป ส่วนการพูดหรือเขียนมีน้อยมากจนถึงขั้นไม่มีเลย จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง และปฏิรูประบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศขนานใหญ่ ทั้งหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กระบวนการผลิตและพัฒนาครู การใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมุ่งหวังที่จะได้ข้อมูลที่เป็นจริง และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้ 1) ขอบเขตด้านเนื้อหา 2) ขอบเขตประชากร และ 3) ขอบเขตระยะเวลา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

- ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาไว้ ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 4) ด้านคุณภาพของครู 5) ด้านระบบการบริหารจัดการ 6) ด้านปัจจัยพื้นฐาน และ 7) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา

1. แหล่งข้อมูลของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดแหล่งข้อมูลไว้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 ข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยเริ่มศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เอกสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และเอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.2 ข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) ดำเนินการ ดังนี้ 1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยทำการสังเกตครูผู้สอนภาษาอังกฤษโดยไม่เข้าร่วมกิจกรรม 2) สร้างรูปแบบรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ด้วยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์ เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตประชากร

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 โรงเรียน รวม 9 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 โรงเรียนๆ รวมจำนวน 262 คน ประกอบด้วย

3. กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้า

ร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนฯ ละ 5 คน รวม 45 คน (หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 คน รองหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ จำนวน 2 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่เป็นหัวหน้างาน เช่น หัวหน้างานแผนงานกลุ่มสาระ หัวหน้างานนิเทศกลุ่มสาระ หรือหัวหน้างานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มสาระ จำนวน 2 คน)

ขอบเขตระยะเวลา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ สามารถสื่อความหมายความเข้าใจในกรอบการวิจัยได้อย่างชัดเจนตรงกัน ผู้วิจัยจึงนิยามคำศัพท์สำคัญต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีทั้งหมด จำนวน 9 โรงเรียน

การบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียนมาตรฐานสากลในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 4) ด้านคุณภาพของครู 5) ด้านระบบการบริหารจัดการ 6) ด้านปัจจัยพื้นฐาน และ 7) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา

ผู้เรียน หมายถึง การที่ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ผ่านการประเมินระดับชาติ มีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบสามารถแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ การใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ ในการสื่อสารได้ดี การกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดทำ

โครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของนานาชาติ มีความสามารถด้านเศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นพลเมืองดี และมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย

หลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การจัดหลักสูตรสถานศึกษาได้เทียบเคียงกับ หลักสูตรมาตรฐานสากล การส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ การใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ใช้ระบบการวัดและประเมินผลแบบมาตรฐานสากล สามารถเทียบโอนผลการเรียนระดับต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และผู้บริหารมีประสบการณ์ อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษานานาชาติ

คุณภาพของครู หมายถึง ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญผ่านการประเมินในระดับชาติ ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศ การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ และการใช้การวิจัย สื่อนวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ระบบการบริหารจัดการ หมายถึง โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากลระดับโลก การจัดการความรู้ และการสร้างนวัตกรรมเผยแพร่ การนำวิถีปฏิบัติที่เป็นเลิศ มาใช้ในการบริหารจัดการ การบริหารด้านบุคลากรอย่างมีอิสระและคล่องตัว รวมทั้งสามารถแสวงหา ระดมทรัพยากรด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศในการจัดการศึกษา

ปัจจัยพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนมีขนาดชั้นเรียนที่เหมาะสม ภาระงานสอนของครูไม่เกิน 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีหนังสือ/ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูง ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย และมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยเพียงพอ มีห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ ศูนย์วิทยบริการ ที่มีสภาพแวดล้อมบรรยากาศเอื้อต่อการให้บริการ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่าน

เครือข่ายร่วมพัฒนา หมายถึง โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ จัดกิจกรรมการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และ

ทรัพยากรระหว่างเครือข่าย มีเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน มีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขอค้นพบรวม 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล (English for International Communication) 2) การจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษาแบบองค์รวม (Unified Bilingual Curriculum) 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Academic Leadership) 4) การพัฒนาครูเพื่อใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Teachers use electronic media) 5) การบริหารที่เป็นเลิศ (Best Practices) 6) การพัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต (The Global Class) และ 7) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกัน (Reciprocal exchange)

การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล หมายถึง การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และหรือเพื่อนำไปประกอบอาชีพในสาขาต่างๆ โดยเน้นการเรียนการสอนด้วยการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพูด การฟัง อ่าน เขียน และแปลที่ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะ ให้ผู้เรียนออกเสียงได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครู ชุมชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน การบริหารการเปลี่ยนแปลง การใช้เทคโนโลยีในการบริหารการศึกษาและการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใหม่ การพัฒนาครูและการพัฒนานักเรียน

การพัฒนาครูเพื่อใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ครูโรงเรียนมาตรฐานสากล ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline)

การบริหารที่เป็นเลิศ หมายถึง โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์กรมาตรฐานสากลระดับโลก มีระบบการจัดการความรู้ (KM)

การพัฒนาห้องเรียนแห่งอนาคต หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย และมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพียงพอ และสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้รวดเร็ว

การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกัน หมายถึง นักเรียนและครูมีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนรูปแบบทวิภาษาแบบองค์รวม หมายถึง การสอนภาษาแม่ คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ควบคู่กันไปอย่างเท่าเทียม โดยใช้หลักสูตรแบบองค์รวมซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการหลักสูตรนานาชาติระดับสากลเข้าเป็นเนื้อเดียวกับ

หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จุดดี จุดเด่น ของแต่ละหลักสูตรแล้ว ผสมผสานกัน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 9 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ 2) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร 3) โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง 4) โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) 2 5) โรงเรียนสตรีวิทยา 2 6) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า 7) โรงเรียนสตรีวิทยา 8) โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และ 9) โรงเรียนโยธินบูรณะ

หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ หมายถึง หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ English program) รุ่นที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนๆ จำนวน 9 โรงเรียน ดังนี้ 1) โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ 2) โรงเรียนโพธิสารพิทยากร 3) โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง 4) โรงเรียนบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนีย์) 2 5) โรงเรียนสตรีวิทยา 2 6) โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า 7) โรงเรียนสตรีวิทยา 8) โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย และ 9) โรงเรียนโยธินบูรณะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ฐานข้อมูลเพื่อนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยให้การบริหารมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
2. เพื่อเป็นข้อเสนอรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
3. ผลการประเมินและข้อเสนอแนะทำให้ได้แนวทางเพื่อการวิจัยต่อเนื่องให้เกิดการปฏิบัติเพื่อการปรับปรุง และการนำไปใช้รูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในอนาคตต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อสร้าง

รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิเคราะห์การบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ จากแนวคิดองค์ประกอบตัวชี้วัดความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 6-13) ซึ่งผู้วิจัยได้คัดเลือกไว้ จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน 3) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 4) ด้านคุณภาพของครู 5) ด้านระบบการบริหารจัดการ 6) ด้านปัจจัยพื้นฐาน และ 7) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าตัวชี้วัดดังกล่าวมีความสำคัญต่อความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาเอกสารแนวคิด และทฤษฎีและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิจัยมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะนำไปใช้ในโรงเรียนมาตรฐานสากลต่อไป

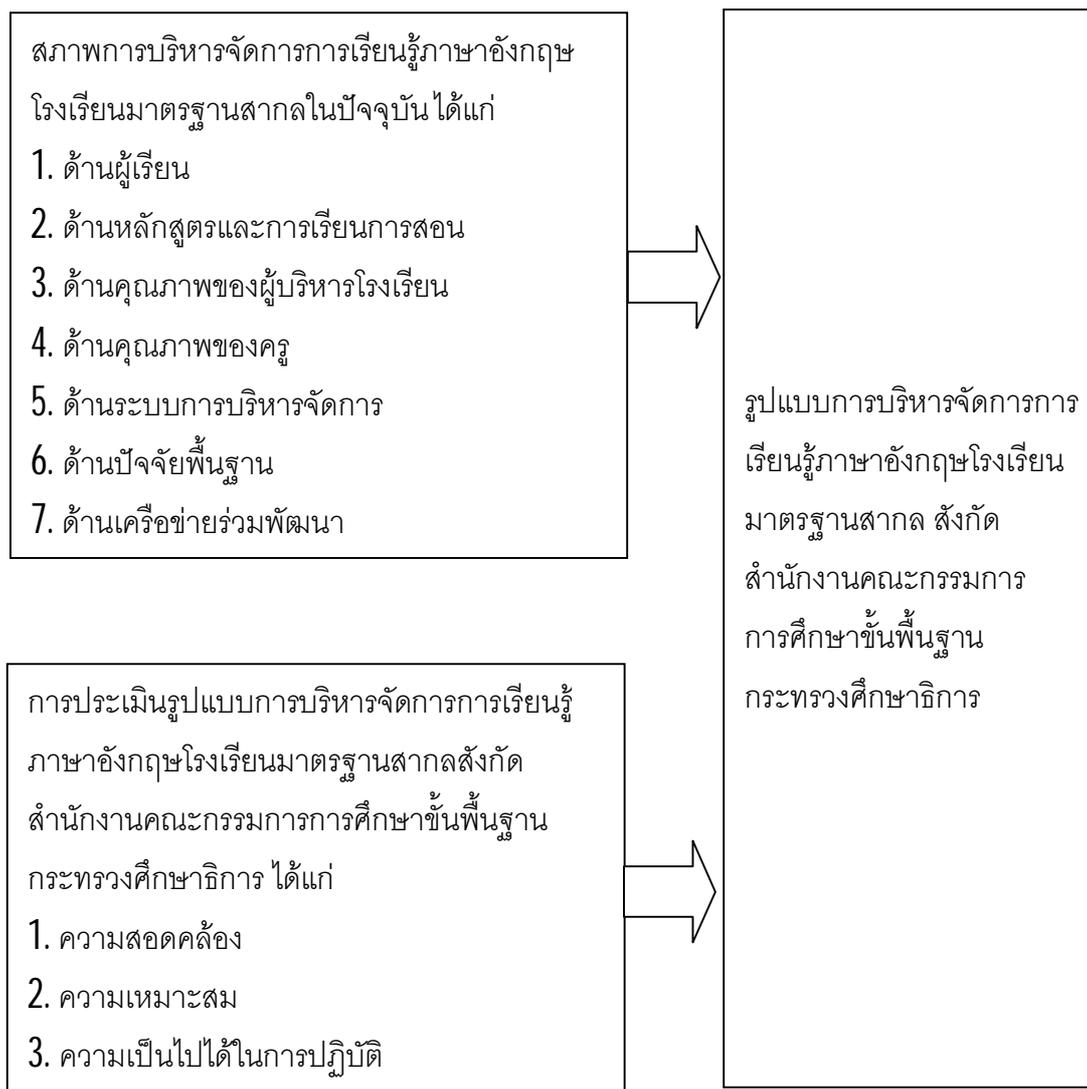
3. การสร้างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดเทคนิคเดลฟายในการสังเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์ การสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูผู้สอนภาษาต่างประเทศระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้เข้าร่วมโครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (โรงเรียนที่เปิดสอนโปรแกรมภาษาอังกฤษ-English program) รุ่นที่ 1 ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

4. ตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบ และปรับปรุงร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

5. นำไปตรวจสอบความเหมาะสม ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ และปรับปรุงร่างรูปแบบตามข้อเสนอแนะและจัดทำเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการที่เหมาะสมต่อไป

การกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จากแนวคิดองค์ประกอบตัวชี้วัด

ความสำเร็จโรงเรียนมาตรฐานสากลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 6-13) จากนั้นได้นำหลักการ แนวคิดต่างๆ มาบูรณาการ และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) ผู้เรียน 2) หลักสูตรและการเรียนการสอน 3) คุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 4) คุณภาพของครู 5) ระบบการบริหารจัดการ 6) ปัจจัยพื้นฐาน และ 7) เครือข่ายร่วมพัฒนา ขอเสนอเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย